

Fotot som gick runt världen

Berättelse

Det var kväll den 21 februari 1968 i Stockholm. Det var vinter, mörkt och kallt. Ändå samlades flera tusen människor på gatorna. De ville protestera mot kriget i Vietnam, där USA bombade städer och byar. Många i tåget bar facklor, så att lågorna lyste i mörkret.

I täten av tåget gick Olof Palme. Han var bara 41 år, men han var redan minister i regeringen och hade ansvar för skolan. Bredvid honom gick en gäst från Nordvietnam, en ambassadör. De två männen gick sida vid sida genom staden, fram till Sergels torg.

På torget höll Palme ett tal. Han sa att Sverige måste få kritisera orättvisor i världen, även om kritiken gällde ett stort och mäktigt land. Han menade att en liten nation inte behövde vara tyst.

Talet och tåget väckte stor uppmärksamhet, men det var ett foto som blev allra mest känt. På bilden går Palme och ambassadören tillsammans i fackeltåget. Fotot spreds över hela världen och blev den mest spridda bilden från Sverige det året.

USA blev mycket arg. I början av mars kallade USA hem sin ambassadör i Stockholm för samtal, som en protest mot Palme. Relationen mellan länderna blev kall i flera år.

För många svenskar blev kvällen ändå ett stolt minne. En ung minister hade vågat säga sin åsikt högt, mitt framför hela världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
samlas	komma tillsammans på ett ställe
protestera	visa att man tycker något är fel
en fackla	en pinne med eld som lyser
i täten	Hon låg i täten hela loppet.
en ambassadör	ett lands officiella representant i ett annat land
sida vid sida	bredvid varandra
ett tal	när en person talar inför många
orättvisa	när något inte är rättvist
mäktig	stark, har mycket makt
uppmärksamhet	när många lägger märke till något
sprida	Hon vill sprida glädje till alla.

Läsförståelsefrågor

---

1. Vilken årstid var det i texten?
  1. Sommar
  2. Vinter
  3. Vår
2. Vad protesterade människorna mot?
  1. Kriget i Vietnam
  2. Höga priser
  3. Ett val i Sverige
3. Vem gick bredvid Palme i tåget?
  1. Sveriges kung
  2. en ambassadör från Nordvietnam
  3. en polis
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Palme var 41 år den kvällen.
  2. Palme höll talet på Sergels torg.
  3. Det regnade under demonstrationen.
5. Vad sa Palme i sitt tal? Beskriv kort. (öppen fråga)
6. Varför kallade USA hem sin ambassadör, tror du? (inferens)
7. Varför blev kvällen ett stolt minne för många svenskar? (inferens)

Facit

1. Vinter
1. Kriget i Vietnam
1. en ambassadör från Nordvietnam
1. ja b) ja c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Han sa att Sverige måste få kritisera orättvisor i världen, även mot ett stort och mäktigt land, och att en liten nation inte behöver vara tyst.
- Exempel på svar: USA blev arg för att en svensk minister gick i tåget och kritiserade USA:s krig, så de protesterade genom att kalla hem sin ambassadör.
- Exempel på svar: För att en ung minister vågade säga sin åsikt högt inför hela världen, trots att det kunde skapa problem.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är skriven i preteritum. Öva gärna dåtid av verb (gick, sa, bar, blev) och tidsord (när, ändå, även om). Tema: att våga ta ställning. Be deltagarna berätta om en gång då de eller någon de känner sa sin åsikt högt.

Diskussionsfrågor

- Har du varit med i en demonstration eller sett en? Berätta.
- Palme menade att även ett litet land får säga sin åsikt. Håller du med?
- Varför kan ett enda foto bli så känt och betyda så mycket?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en fråga i världen som du tycker är viktig, och varför.

Källor och faktagranskning

- Olof Palme – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Olof_Palme
- Olof Palme | Biography, Assassination, & Facts – Encyclopædia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Olof-Palme>
- Olof Palme – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Olof_Palme
- Mordet på Olof Palme – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Mordet_p%C3%A5_Olof_Palme

Faktagranskad i juni 2026. Olof Palme föddes 30 januari 1927 i Stockholm i en förmögen familj och dog 28 februari 1986 i Stockholm, mördad med ett skott på Sveavägen på väg hem från bio med sin fru Lisbeth. Han var statsminister 1969–1976 och 1982–1986 och ledde Socialdemokraterna från 1969 till sin död. Innan dess var han bland annat utbildningsminister (1967–1969). Han var känd för sin kritik mot USA:s krig i Vietnam, mot apartheid i Sydafrika och för sitt arbete för nedrustning och fattiga länder; han var även FN:s medlare i kriget mellan Iran och Irak. Mordet är formellt ouppklarat: 2020 pekade åklagaren ut Stig Engström (död 2000) som trolig gärningsman och lade ner utredningen, men ingen dömdes. I december 2025 ändrade överåklagare Lennart Guné motiveringen: Engström pekas inte längre ut som gärningsman; det nya skälet är att bevisningen inte räcker för att fastslå vem gärningsmannen är. Texterna återspeglar detta: mordet är olöst och ingen pekas ut. Bild: porträtt från 1968, public domain i Sverige.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.